BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

Anul al 57-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 214 Marți 6 August 1940
8 Pagini P.

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

REZERVE DE PRODUSE
PENTRU NEVOILE SATELOR

Economia noastră țărănească a rămas închisă până azi în forme încă atât de primitive, încât țăranul nostru zice bogdaproste când poate să constate că Dumnezeu i-a ajutat să agonisească atât cât îi trebue ca să sature gurile din casă și gurile vitelor atunci când le are.

E mai greu, ba e curată nenorocire, atunci când, din cauza secetei sau grindinei ori înnecului sau oricărei alte calamități, țăranul își vede recolta pierdută sau prea slabă ca să-i poată acoperi nevoile. In asemenea cazuri, nenorocirea lui e totală și fără remediu. Aproape ca și în regiunile chineze, bătute de lăcuste sau de revărsările fluviului Galben.

Și aceasta, pentrucă economia noastră rurală, este lipsită de rezerve, cum e lipsită de capital și de credit, și pentrucă până acum țăranul nostru n'a ajuns încă să cunoască binefacerile asigurării.

Îi moare vaca sau unul din boii în jug sau calul; îl love ște grindina sau focul, țăranul nostru este pe jumătate pierdut: ca să împlinească lipsa trebue să-și vândă o bucată din locul de casă sau din pământ, împuținându-și astfel însăși substanța producătoare din care se întreține.

Iată de ce problema creierii stocurilor de rezervă la sate s'a pus de mult la noi, ca o necesitate legată de însăși fatalitatea destinului plugăresc, încercând chiar forme de legiferare în regulă, cum a fost cunoscutul proiect al lui Iancu Lahovary, pentru înființarea „pătulelor de rezervă", prin anii 1904—1905.

Strâmtorarea economiei țărănești necunoscând mari schimbări de atunci și până azi, necesitatea creierii de rezerve pentru anii deficitari sau pentru ajutorări parțiale ale cultivatorilor loviți de nenorociri, a rămas în picioare, caș necesitatea introducerii sistemului asigurărilor agricole printre plugarii noștri.

Tendința ar fi ca creiarea rezervelor să fie folosită și în cazuri mai grave de ani cu recolte rele, când ajutorul trebue întins asupra populației din toate regiunile încercate. Un instrument potrivit de realizare și funcționare a sistemului ar putea fi însăși „magazia sătească", așa cum a fost prezentată de atâtea ori în coloanele ziarului nostru, la care ar urma să se adauge, desigur, și instituirea asigurărilor agricole, care în Bulgaria funcționează de mai mulți ani.

A DOUA FAZĂ A RĂZBOIULUI

de I. LUGOSIANU

Expunerea făcută la 1 August de d. Molotov, în ședința comună a Sovietului Uniunii și a Sovietului Naționalităților, are meritul clarității. Cu precizia sa obișnuită, Președintele Consiliului Comisarilor Poporului spune lucrurilor pe nume, așa încât cuvântarea sa nu are nevoie să fie comentată. In linii generale, politica externă a Uniunii Sovietice rămâne — în expresiunea ei oficială — pe planul, pe care a fost așezată la 23 August 1939, prin pactul de la Moscova și în cadrul expunerilor precedente ale d-lui Molotov, care — ca și cea de astăzi — consacrau acțiunea diplomatică de colaborare cu Germania și de securitate, în cadrul neutralității, a Rusiei Sovietice.

In schimb, observațiunile făcute de d. Molotov asupra desfășurării evenimentelor internaționale și perspectivele, pe care d-sa le întrevede cu privire la evoluția lor viitoare, prezintă un interes politic excepțional.

Ruptura de echilibru între beligeranți, produsă pe continent de repedea înfrângere a Franței, va avea, după d. Molotov, nu numai urmări europene, ci repercusiuni mondiale. Franța, Olanda, Belgia stăpânesc mari domenii coloniale, pe care nu le mai pot apăra azi, cu aceiași putere, ca în trecut. Problema redistribuirii coloniilor capătă un caracter de actualitate și ea este pusă astăzi, nu numai în Japonia, ci și în Statele Unite.

Toate aceste împrejurări, constată d. Molotov, „amenință să accentueze și mai mult războiul transformându-l într'un război imperialist mondial."

E fără îndoială mult adevăr în aceste constatări. Nici un război european nu va fi avut mai repede repercusiuni mondiale mai mari și mai întinse decât conflictul de azi.

Incă din Decembrie 1936, când s'a semnat acordul germano-japonez, și în cel mai rău caz din Noembrie 1937, când la acest acord s'a asociat și Italia, cu efect retroactiv, diplomații și observatorii politici cu un orizont larg au putut prevedea și caracterul mondial și repercusiunile universale ale unui viitor conflict european. Era înviderat că un asemenea conflict avea să pună în cauză existența vechilor imperialisme și să producă reacțiunea Marilor Puteri cu interese în Atlantic și Pacific, cum era înviderat că soarta lui se va hotări în Europa, pe mările și pe câmpurile de bătaie istorice ale celui mai însângerat dintre continente.

Succesele germane pe continent — repezi și hotărîtoare în același timp — au deschis problema întrezărită, încă de acum trei, patru ani, mai curând și mai deplin, decât s'a putut crede în cancelariile Marilor Puteri interesate.

Războiul european poate fi considerat ca încheiat prin victoria continentală a Puterilor Axei. Acțiunea militară în Europa — ale cărei rezultate au fost prea adânci pentru a putea fi puse în discuție — pare menită să fie înlocuită de acțiunea politică. Războiul se transportă de pe continent pe mări, pe oceane și în aer. Oricare ar fi înfățișarea viitoare a operațiilor militare contra Angliei — atac bruscat sau război de uzură — lupta trece de la faza ei continentală la faza ei intercontinentală. Mai mult de cât o insulă europeană, Marea Britanie este un imperiu mondial cu posesiuni și interese în toate părțile globului. Soarta lui se hotărăște însă în Europa. De aceia lupta dintre Puterile Axei și Anglia are mai multe și mai grele urmări pentru Imperiu, decât ar putea avea pentru Anglia loviturile date Imperiului.

In jurul acestei lupte centrale se grupează însă de pe acum Marile Puteri cu interese mondiale, în vederea competițiunilor diplomatice sau militare, care vor sfârși prin a da mâine lumii întregi un statut politic și militar de lungă durată.

Statele Unite își lichidează, în strânsă legătură cu situația internațională, politica lor internă, își iau întinse măsuri de securitate și caută să grupeze Puterile americane într'un bloc pentru menținerea Statului quo. Ele sunt însă foarte departe de putința unei intervenții armate efective; pregătirea lor pare mai mult defensivă și, din tot continentul american, singură Canada se află în război.

Din potrivă Japonia este în război de trei ani. Fără să fi ajuns încă să stabilească în China „ordinea nouă" japoneză, la care râvnește, ea a obținut indiscutabile rezultate militare și unele politice; a reușit să interzică, prin acorduri cu Franța și Anglia, aprovizionările de arme și muniții pentru China, prin Indochina și Birmania; își alcătuește, în viața internă, un nou statut politic totalitar, în vederea asaltului final, contra imperialismelor europene în Pacific; în fine, adoptă o atitudine din ce în ce mai hotărîtă, atât contra Angliei, cât și contra Statelor-Unite în Extremul Orient, fără ca replica acestor două Mari Puteri să se fi făcut simțită în general până astăzi prin alte măsuri, decât prin acte de compromis sau prin represalii economice, ca denunțarea tratatului de comerț americano-japonez.

Ca și față de conflictul european, Uniunea Sovietică, în ciuda marilor sale interese asiatice, pare a păstra o atitudine de neutralitate și a-și lua măsurile pentru a întări securitatea sa, în așa fel încât desfășurarea evenimentelor mondiale să n'o găsească nepregătită.

O a doua fază a războiului diplomatic și militar începe astăzi pe tot cuprinsul globului. Ca și cea dintâiu, ea nu va rămânea fără urmări pentru țările mici, ca și pentru cele mari.

Soldați germani în „sala oglinzilor" din palatul dela Versailles

ARDEALUL

de VALERIU POP
fost ministru

Suntem la o răscruce a destinelor noastre. Incă odată, ca de atâtea ori în cursul istoriei, se vor judeca, în căutarea păcii durabile, întemei te pe justiție și echitate, drepturile neamurilor și se va pune la grea încercare vrednicia lor.

Prea a fost scurt răgazul pe care ni l-a acordat istoria. Douăzeci și doi de ani au fost un răstimp prea scurt pentru a ne vindeca rănile adânci, pe cari ni le-au săpat în carnea și oasele națiunei năvălirile, colonizările, robia, împilările și acțiunea metodică de desnaționalizare și pauperizare. Douăzeci și doi de ani de libertate națională nu au putut ajunge ca vitalitatea și renașterea națională, înviderată prin atât de promițătoare începuturi de realizări, să-și fi putut da toate roadele: o „restitutio in integrum" pe toate plaiurile românești ale Ardealului, pe calea muncei și a străduințiior pacinice, prin evoluția firească a lucrurilor, respectând și interesele minorităților etnice conlocuitoare, nu s'a putut atinge. Nu ne tânguim, ci constatăm. Nimeni nu poate alege sorocul judecăților istorice și de aceea suntem gata să ne judecăm și în clipa de față, reculeși, măsurați în vorbă și faptă, însă tari pe drept a noastră, hotărâți și dârji întru apărarea cauzei noastre drepte.

Ardealul românesc își cunoaște drepturile sale imprescriptibile, nu ignorează însă nici rănile nevindecate pe care le poartă încă. Știe ce este firesc și devenit organic — prin scurgerea vremii — în structura sa demografică, dar e conștient și de ceeace este meșteșugit, de recentă dată și deci trecător din pozițiile deținute momentan încă de unii sau de alții. Ardealul le cunoaște și le știe pe toate, comună de comună, plaiu de plaiu, ținut de ținut, așa cum harnicul gospodar își cunoaște lanul de grâu, bobul binecuvântat ce Dumnezeu și ierburile străine ce peste voia lui au crescut în el.

Ardealul — în deplină cunoștință de cauză — vrea să-și

(Continuare in pag. 2 a)

PE MUNȚII BUCEGI NINGE
DE TREI ZILE FĂRĂ INTRERUPERE

Predeal, 3 August

Turiștii sosiți azi din munții Bucegi ne informează că pe vârful Omul și în împrejurimi ninge de trei zile, fără întrerupere.

Zăpada s'a așternut într'un strat gros.

Temperatura a scăzut, acolo, la minus 7 grade.

Sezoniștii din stațiunea noastră au putut vedea azi în zorii zilei, când atmosfera era foarte senină, cum Bucegii erau acoperiți complet de zăpadă, care cobora până la vârful Dihamul, cabana vânătorilor.

In momentul când telefonez, termometrul înregistrează în stațiunea noastră plus 3 grade.

Ploaia de 12 ore fără întrerupere. Prin vile se face focul ca în toiul iernii.

EȘECUL INTERVENȚIILOR BRITANICE LA MOSCOVA
Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Roma, 3. — Presa italiană insistă astă seară asupra faptului că prin declarațiunile lămpezi ale d-lui Molotov nu se mai poate îndoi nimeni asupra faptului că raporturile dintre Rusia și axă sunt bune și că Londra nu mai poate să spere nimic dela Moscova.

Se scoate în evidență că luându-se în considerație aceste declarații, manevrele britanice de a turbura și acest sector rus, pot fi considerate ca falite, deasemenea și misiunea d-lui Cripps, care nici nu a fost primit de șeful guvernului sovietic și care acum se pregătește să părăsească Moscova.

Acest lucru, după cum consideră presa italiană, este ultimul eșec al diplomației britanice care se poate adăoga celor precedente și care este unul din cele mai răsunătoare. De altfel, se observă peste tot efectele pierderii prestigiului britanic. Din Spania până în România, din Egipt până în India, din Persia până în Japonia peste tot revolta față de sistemul de dominație întrebuințat de Anglia pentru scopurile sale se simte din ce în ce mai mult. Prestigiul, fundamentul cel mai puternic pe care se baza imperiul britanic, este sub loviturile axei. Acesta este începutul sfârșitului acestui popor, care de acum încolo și-a închis titlul său istoric.

E. C.

APROPIATĂ REMANIERE A CABINETULUI BRITANIC

Stockholm, 3 (Rador).— Corespondentul din Londra al ziarului „Dagens Hyeheter" anunță că d. Lloyd George este dispus să primească un post în cabinetul Churchill.

Același corespondent arată că d. Chamberlain ar avea de gând să demisioneze și că lordul Halifax, ministrul afacerilor străine va fi înlocuit probabil prin d. Archibald Sinclaire, fruntaș al partidului liberal.

DE CE S'A GĂSIT FRANȚA NUMAI CU ANGLIA LA INCEPUTUL RĂZBOIULUI

Clermont Ferrand, 3 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

Sub titlul „Carență diplomatică", Henry Bordeaux comentează în „Le Jour-Echo de Paris" cuvintele „de-au lipsit aliații", rostite de mareșalul Pétain în una din cuvântările sale.

Autorul amintește în linii mari politica Franței dusă de un secol încoace și încearcă să desprindă motivele pentru cari Franța s'a găsit singură numai cu Anglia la începutul războiului.

„Oare guvernul nostru n'a avut nici o vină în îndepărtarea Italiei? Am asistat la Geneva la acea ședință a Societății Națiunilor în care, la cererea d-lui Eden susținută de d. Litvinov și în ciuda încercărilor conciliante ale d-lui Laval, au fost votate sancțiunile contra Italiei care declarase război Etiopiei. A fost o desbatere nefericită și funestă.

Am fost oare mai bine inspirați în Spania și în relațiile noastre cu Belgia, care s'a retras din alianța cu noi?

Toate aceste greșeli au fost denunțate înainte de izbucnirea războiului. Istoria cuprinde toate lecțiile, dar oamenii în loc să țină seamă de ele, preferă să îmbrace greșelile trecute în haine noui.

Acestea sunt lucrurile pe care noul șef al guvernului le-a amintit, în câteva cuvinte, chemând diplomația noastră la tradițiile vechi frauceze".

SUPREMAȚIA ELEMENTULUI ETNIC ROMÂN IN TRANSILVANIA ȘI BANAT
— După statistici, studii și documente maghiare —

Date statistice mai vechi privitoare la populația Transilvaniei și a celorlalte teritorii învecinate locuite de români, găsim în voluminoasa și importanta lucrare a lui Ignac Acsadi, istoricul și academicianul maghiar, apărută în 1896 cu prilejul serbărilor mileniului Ungariei. După datele înregistrate în această lucrare se constată că la sfârșitul sec. XVIII — după recensământul făcut în anul 1770—1771 — populația Transilvaniei a fost în imensă majoritate românească: 81.22 LA SUTA ROMANI, iar ungurii și secuii constituiau o infimă minoritate, — 16,55 la sută.

Academicianul maghiar Acsadi a făcut o observațiune critică interesantă cu privire la numărul locuitorilor români din jud. Bihor, în raport cu acela al ungurilor.

„Trebue să menționez — scrie Acsadi — că datele statistice furnizate de tablourile de înscriere stabilite exclusiv pe baze de nume, nu dau o idee exactă a repartiției naționalităților din județul Bihor.

„Numărul Românilor e în adevăr mai puțin ridicat decât acela al ungurilor, căci în acea epocă cei din urmă n'aveau nume de familie determinat și probabil că ei au primit nume cu prilejul recensământului, pentru ca lucrările să poată fi duse la bun sfârșit. Iată pentru ce tablourile privitoare la situația etnografică a Bihorului, stabilită pe baza numelui de familie PREZINTA SITUAȚIA UNGURILOR MULT MAI FAVORABILA DECAT ERA IN REALITATE". In jud. Sălaj Acsadi constată: că „Românii, care DUPA RAPOARTELE COMITATULUI CONSTITUE MAJORITATEA POPULAȚIUNEI, n'au nume de familie. Ori, trebuiau să fie înscrise exact în registrele de înscriere numele și pronumele tuturor contribuabililor. De aceia funcționarii unguri au recurs la procedeul numelor ungurești" *(p. 340).*

Din cele scrise în studiul academicianului maghiar Acsadi reese că la sfârșitul secolului al XVIII-lea procentajul populației române, după datele recensământului din 1770—71 a fost 81.22 la sută; dar în realitate el a fost mai mare, căci — după constatările sale — recensorii au maghiarizat numele multor Ro-

(Continuare in pag. 2 a)

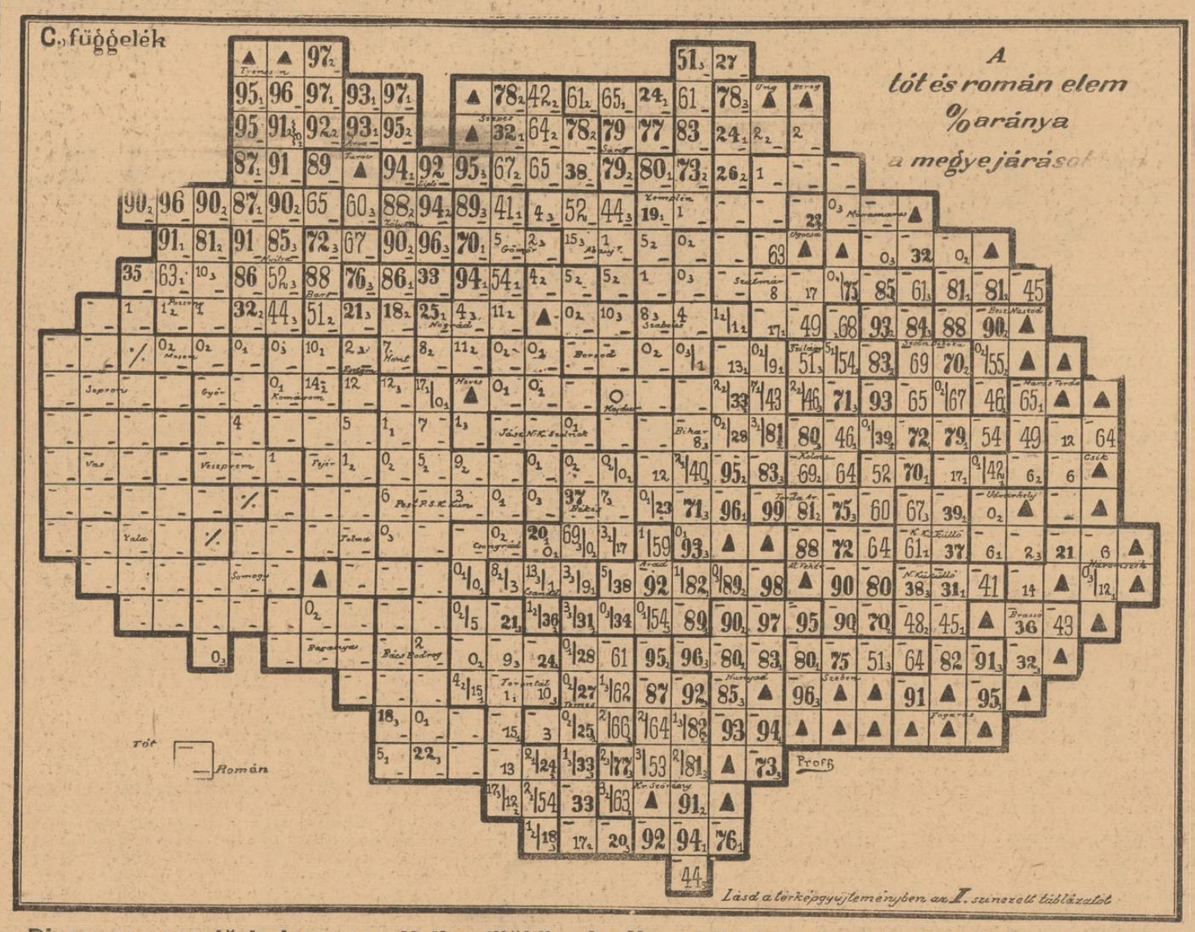

Diagrama anexată la lucrarea „Naționalitățile din Ungaria", de geograful și etnologul maghiar Balogh Pal, editată de guvernul ungar în 1902. Cifrele indică procentajul populației române și slovace din Ungaria de atunci, — Slovacii la Nord corespunzând cu teritoriul Slovaciei și Românii la est și sud (corespunzând cu teritoriile Transilvaniei și Banatului). Pătratele reprezintă circumscripțiile administrative (plășile), iar comitatele au limitele fixate în linii negre îngroșate. Documentul acesta oficial maghiar din 1902 confirmă supremația etnică a elementului român în Transilvania

Un protest al Japoniei la Washington

Washington, 3 (Rador).— Corespondentul Agenției „Stefani" transmite:

Ambasadorul Japoniei a făcut o vizită d-lui Welles, subsecretar de stat la ministerul de externe, protestând contra embargoului aplicat de Statele Unite asupra benzinei pentru avioane.

PREOCUPĂRILE BERLINULUI
PENTRU PROBLEMELE PRIVIND SUD-ESTUL-EUROPEAN
Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 3. — Mai mult de cât s'ar crede în aparență, toate problemele privind Sud-Estul European continuă să atragă interesul atât al cercurilor politice germane cât și al celor observatoare neutre de aci. Pretutindeni, se așteaptă cu încordare începutul convorbirilor pentru reglementarea acestor probleme. Astfel, „Berliner Boersenzeitung", oficiosul ministerului de externe german, relevă faptul că la Sofia, vor începe, în cursul săptămânii viitoare, primele convorbiri dintre reprezentanții guvernelor român și bulgar. Se spune, în genere, că Germania are cel mai mare interes pentru o lămurire cât mai neîntârziată a problemelor privind România, Bulgaria și Ungaria, aceasta spre a se putea stabili ordinea în Sud-Estul European.

Din discuțiile politice de aci, mai reese faptul că interesul acesta al Germaniei este cu atât mai mare, cu cât ea socotește că ceasul în care va întreprinde marea ofensivă împotriva Angliei este din ce în ce mai apropiat.

Cercurile politice germane își exprimă în acelaș timp speranța că convorbirile româno-bulgare se vor încheia cât mai curând, cu un resultat pozitiv. In legătură cu aceasta, se mai spune că forurile conducătoare ale politicii externe germane nu privesc cu interes chestiunea de a se acorda Bulgariei un coridor spre Marea Egee.

Această atitudine a politicii externe germane e motivată prin aceea că Berlinul vrea să se resolve cât mai repede problemele bulgare.

Cercurile observatoare de aci relevă deasemeni o corespondență a reprezentantului la București al oficiosului „Berliner Boersenzeitung", în care acesta spune între altele că „guvernul român face tot posibilul spre a ajunge la o clarificare fără dificultăți a relațiilor româno-ungare".

Faptul că tocmai oficiosul ministerului de externe german, publică o asemenea știre, precum și acela că același ziar face unele sublinieri în legătură cu atmosfera dela București sunt demne de relevat

Din toate acestea reese că problemele privind Sud-Estul European preocupă în mod cât se poate de intens cercurile politice de aci, trecând chiar chestiunea engleză pe planul al doilea; singurul eveniment care provoacă actualmente discuțiuni în această problemă fiind afirmația inexactă a englezilor că orașul Hamburg ar fi fost bombardat și „prefăcut în cenușe" de avioanele engleze.